

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Εισβλητικά είδη στις προστατευόμενες περιοχές: Υφιστάμενη κατάσταση και προκλήσεις διαχείρισης

*Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας ΠΠ
Δρ. Ιωάννης Κόκκορης, Μεταδιδάκτορας- ΠΠ
Δρ. Ιωάννης Μπαζός, ΕΔΙΠ ΕΚΠΑ*

Ξενικά είδη (Alien species): είδη ζώων και φυτών το οποία είτε σκόπιμα, είτε από λάθος εισήχθησαν σε νέα περιβάλλοντα όπου δεν εμφανίζονται με φυσικό τρόπο (CBD, 1992).

Εγκλιματισμένα ξενικά φυτά: Ξενικά φυτά που συντηρούν αυτοαναπαραγόμενους πληθυσμούς για τουλάχιστον 10 χρόνια χωρίς άμεση ανθρώπινη παρέμβαση και είναι ικανά για αυτόνομη ανάπτυξη.

Μη-εγκλιματισμένα φυτά: Ξενικά φυτά που θεωρούνται μόνο τυχαία (συντυχικά) φυτά, εφήμερες εισαγωγές ή περιστασιακά διαφευκτικά φυτά καλλιεργειών.

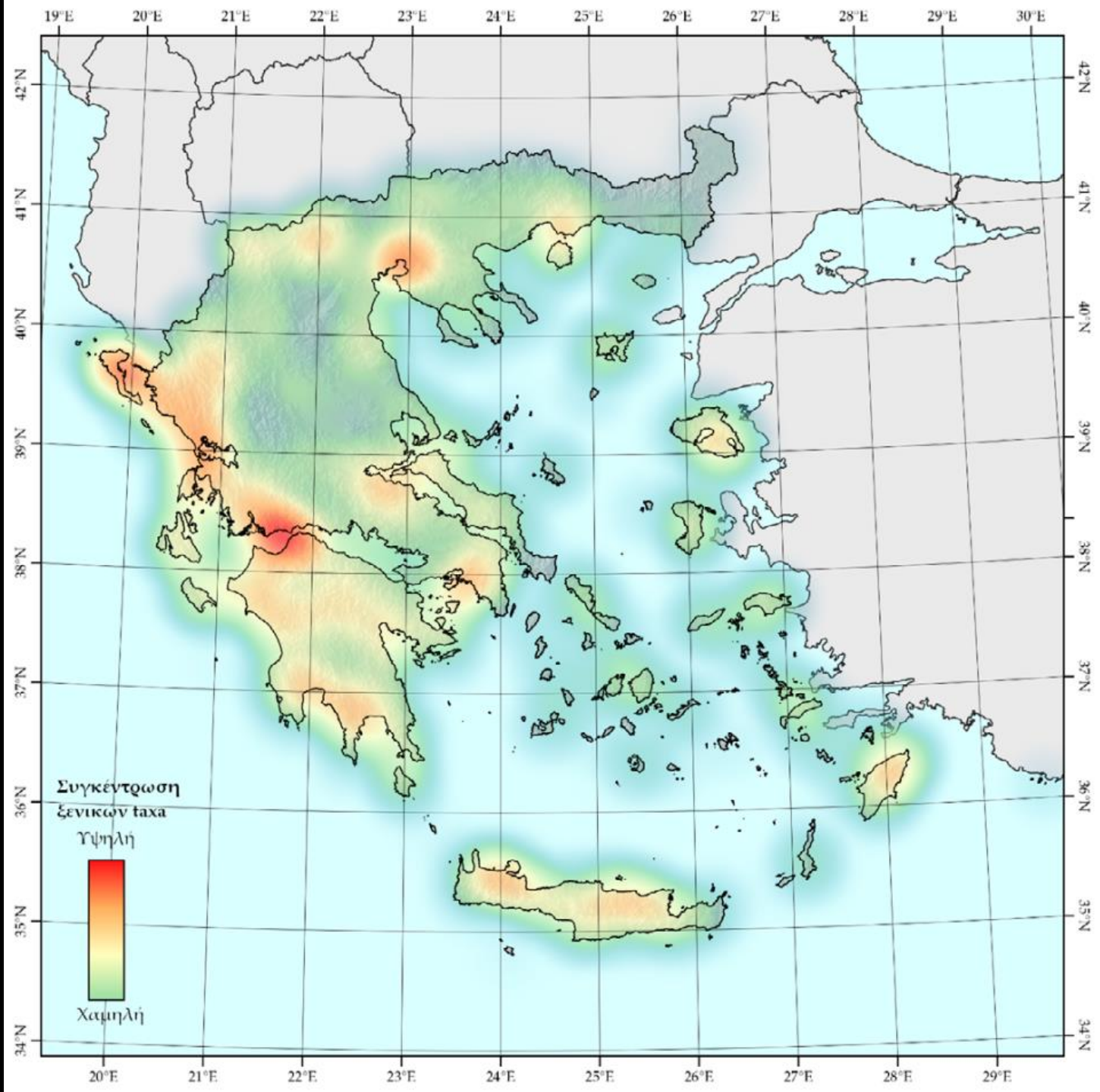
Φυτά με άγνωστη κατάσταση εγκλιματισμού: Αβέβαιη ή άγνωστη προς το παρόν κατάσταση εγκατάστασης / εγκλιματισμού.

Αρχαιόφυτο ή αρχαιοφυτικό είδος: Είδος που αρχικά ήταν μη αυτόχθονο σε μια περιοχή και εισήχθη και εγκλιματίστηκε στην περιοχή πριν από το έτος 1500 μ.Χ. (ή από το 1492 - ανακάλυψη της Αμερικανικής ηπείρου).

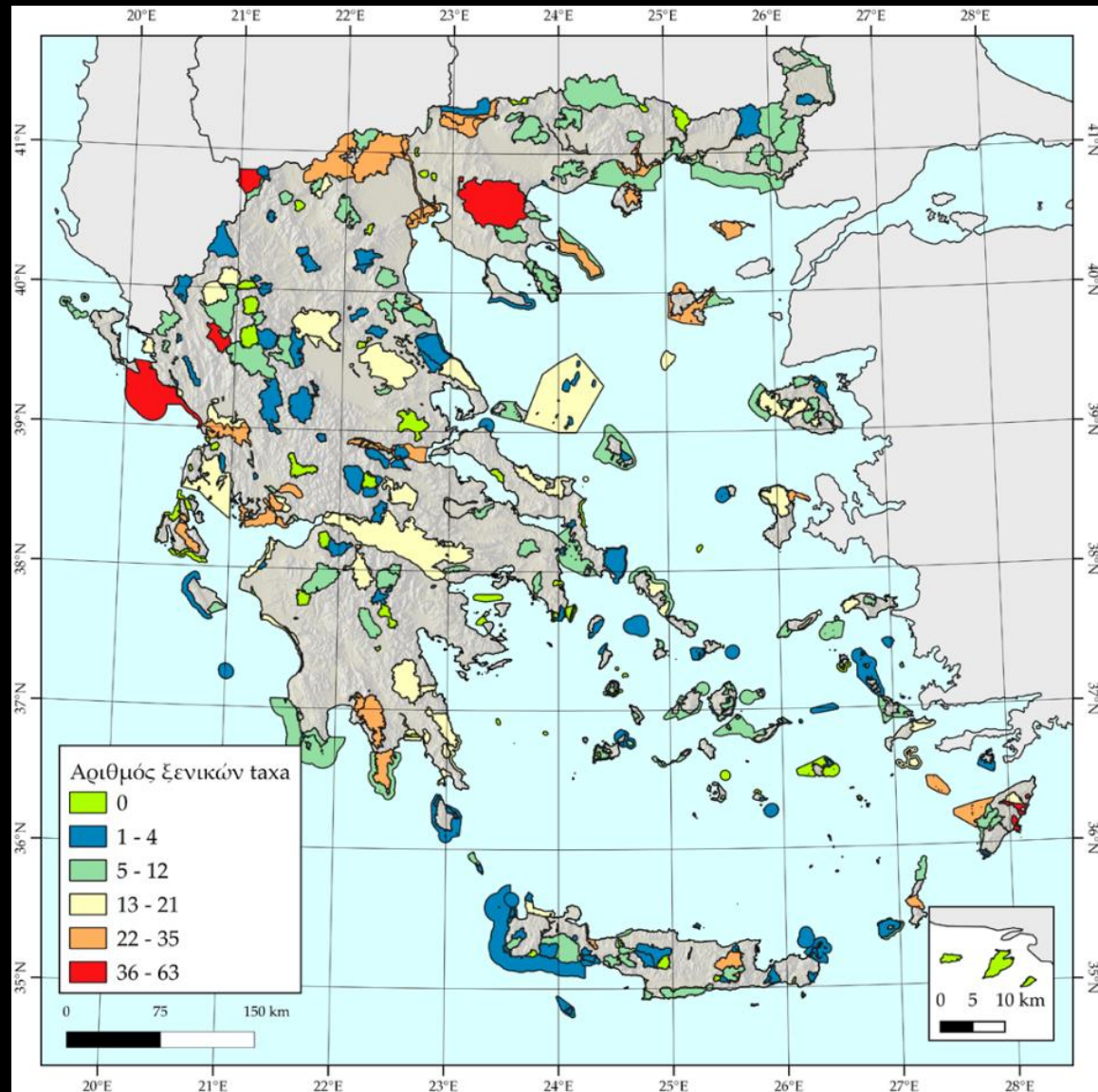
Νεόφυτο ή νεοφυτικό είδος: Είδος που εισήχθη και εγκλιματίστηκε σε μια περιοχή μετά το έτος 1500 μ.Χ. (ή μετά το 1492 – ανακάλυψη της Αμερικανικής ηπείρου).

Χάρτης «θερμών περιοχών» ξενικών ειδών στην Ελλάδα.

Κατανομή των καταγεγραμμένων μέχρι σήμερα ξενικών φυτών στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα.

Όνομασία περιοχής Natura 2000	Κωδικός	Τύπος	Αριθμός ξενικών ειδών
Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1150001	ΖΕΠ	28
Θάσος (Όρος Υψάριο και παράκτια ζώνη) και νησίδες Κοινύρα, Ξηρονήσι	GR1150012	ΖΕΠ	29
Κοιλάδα και εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός κόλπος – Μεσοχώρι Σπερχειού	GR2440002	ΕΖΔ	29
Κεφαλονιά: Αίνος, Αγία Δυνατή και Καλόν Όρος	GR2220006	ΖΕΠ	29
Όρος Βόρας	GR1240008	ΖΕΠ	30
Λίμνη Κερκίνη – Κρούσια – Κορυφές Όρους Μπέλες, Άγγιστρο - Χαρωπό	GR1260001	ΕΖΔ	30
Όρος Ταύγετος – Λαγκαδά Τρύπης	GR2550009	ΖΕΠ	30
Λίμνες Χορταρολίμνη και Αλυκή, κόλπος Μούδρου, έλος Διαπόρι και χερσόνησος Φακός, νήσος Σεργίτσι και νησίδες Διαβάτες, Κομποκαστριά, Τηγάνι, Καρκάλας, Πρασονήσι και θαλάσσια περιοχή	GR4110006	ΖΕΠ	30
Δράπανο (βορειοανατολικές ακτές) – Παραλία Γεωργούπολης – Λίμνη Κουρνά – Σπήλαιο Ψιμάκι	GR4340010	ΕΖΔ	30
Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους	GR1220010	ΖΕΠ	31
Αμβρακικός κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, ευρύτερη περιοχή, κάτω ρους Αράχθου, Καμπή Φιλιπιάδας)	GR2110001	ΕΖΔ	31
Όρος Ταύγετος – Σπήλαιο Τραχήλας – Σπήλαιο Βασιινίδη	GR2550006	ΕΖΔ	31
Δέλτα Αξιού – Λουδία -Αλιάκμονα – Ευρύτερη περιοχή - Αξιούπολη	GR1220002	ΕΖΔ	34
Σαμοθράκη: Όρος Φεγγάρι και παράκτια ζώνη	GR1110012	ΖΕΠ	35
Ανατολική Ρόδος: Προφήτης Ηλίας – Επτά Πηγές – Εκβολή Λουτάνη – Κάτεργο, Ρέμα Γαδούρα – Χερσόνησος Λίνδου – Νησίδες Πεντάνησα και Τετράπολις, Λόφος Ψαλίδι	GR4210029	ΖΕΠ	37
Λίμνες Κορώνειας – Βόλβης, Στενά Ρεντίνας και ευρύτερη περιοχή	GR1220009	ΖΕΠ	41
Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	GR1340001	ΕΖΔ/ ΖΕΠ	44
Νήσοι Παξοί και Αντιπαξοί και ευρύτερη θαλάσσια περιοχή	GR2230004	ΕΖΔ	45
Ευρύτερη περιοχή πόλης Ιωαννίνων	GR2130012	ΖΕΠ	63

Εισβλητικά ξενικά φυτά (Invasive Alien Plants)

Εγκλιματισμένα / εγκατεστημένα φυτά που δίνουν αναπαραγωγικούς απογόνους, συχνά σε πολύ μεγάλους αριθμούς, σε σημαντικές αποστάσεις από τα μητρικά φυτά και ως εκ τούτου με δυνητική ικανότητα εξάπλωσης σε μεγάλες αποστάσεις.

Συνολικά 50 φυτικά taxa (48 εγκλιματισμένα νεόφυτα και 2 αρχαιοφυτα) πληρούν τα κριτήρια προκειμένου να χαρακτηριστούν ως εισβλητικά λαμβάνοντας επίσης υπόψη:

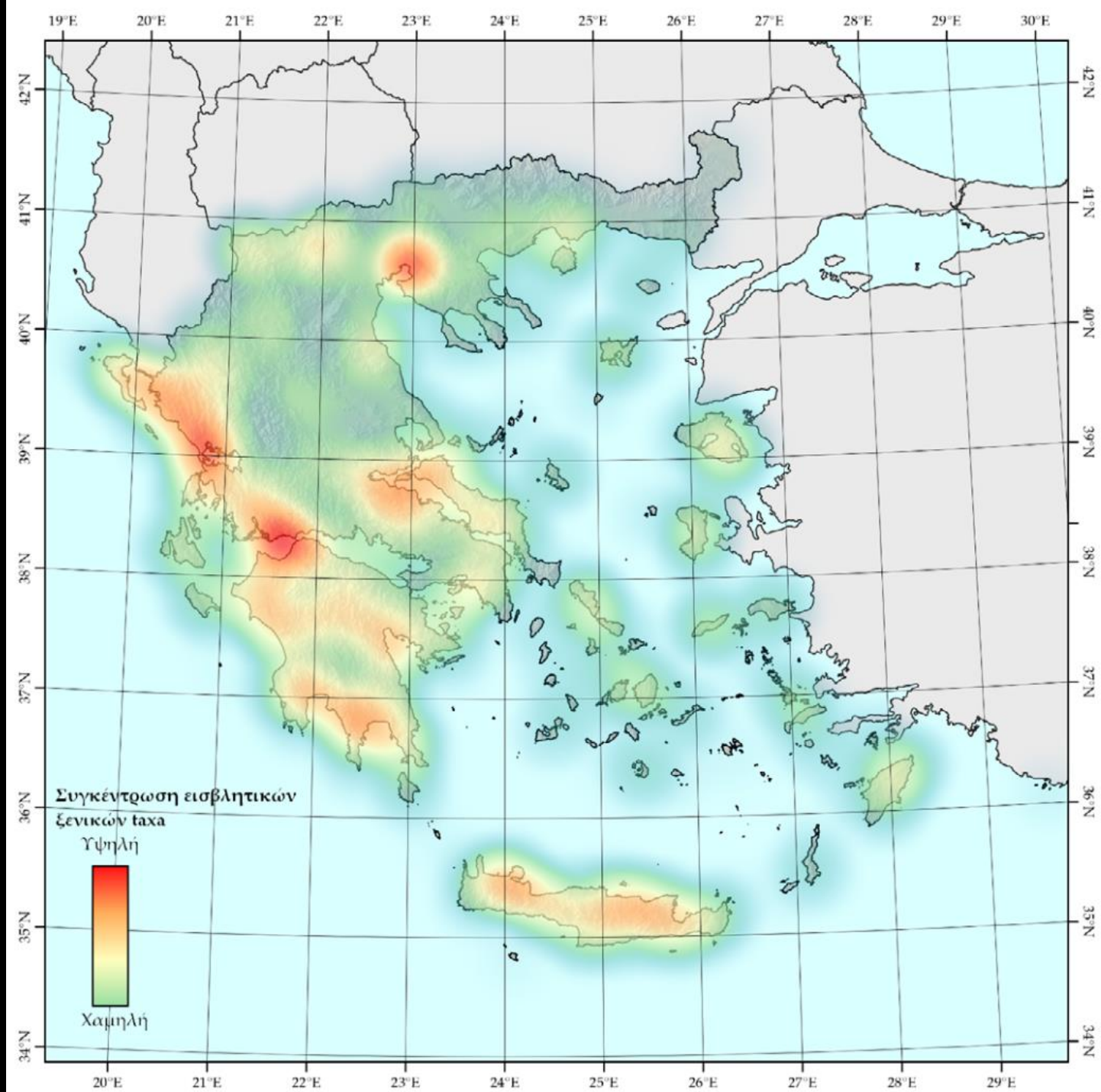
- τη γνώμη ειδικών εμπειρογνομώνων,
- την κατανομή τους σε όλες τις χλωριδικές περιοχές,
- τον αριθμό των καταγραφών κάθε taxon,
- τον αριθμό και τους οικοτόπους στους οποίους απαντώνται.

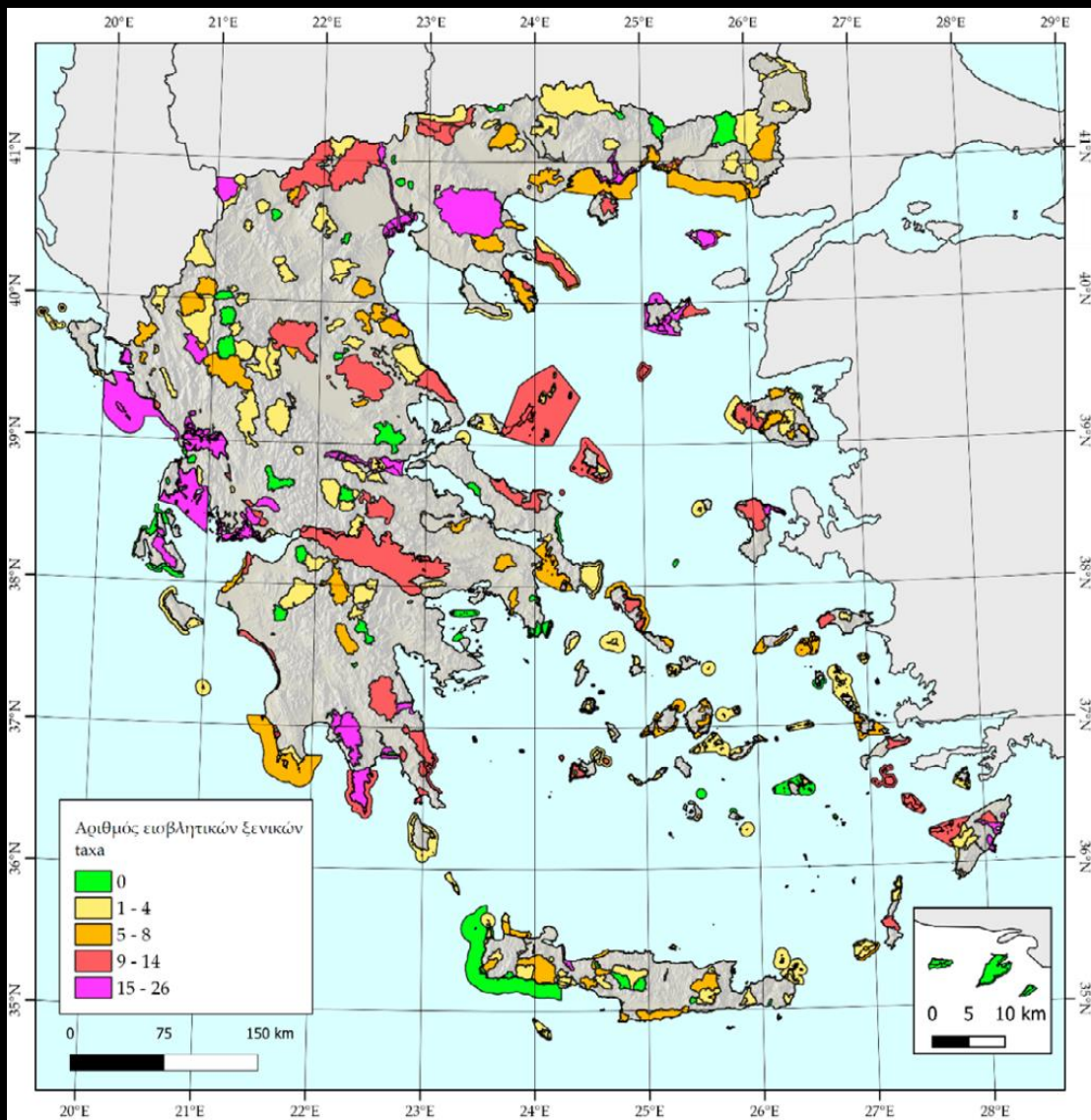
Οικογένεια	Φυτικό taxon
Aizoaceae	<i>Aptenia cordifolia</i> (L. f.) Schwantes
Aizoaceae	<i>Carpobrotus edulis</i> (L.) N.E. Br.
Aizoaceae	<i>Malephora purpureocrocea</i> (Haw.) Schwantes
Amaranthaceae	<i>Amaranthus albus</i> L.
Amaranthaceae	<i>Amaranthus blitoides</i> S. Watson
Amaranthaceae	<i>Amaranthus deflexus</i> L.
Amaranthaceae	<i>Amaranthus hybridus</i> L.
Amaranthaceae	<i>Amaranthus quitensis</i> Kunth
Amaranthaceae	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.
Amaranthaceae	<i>Amaranthus viridis</i> L.
Apocynaceae	<i>Gomphocarpus fruticosus</i> (L.) W.T. Aiton
Araceae	<i>Zantedeschia aethiopica</i> (L.) Spreng.
Asparagaceae	<i>Agave americana</i> L.
Asteraceae	<i>Bidens frondosa</i> L.
Asteraceae	<i>Cotula coronopifolia</i> L.
Asteraceae	<i>Erigeron bonariensis</i> L.
Asteraceae	<i>Erigeron canadensis</i> L.
Asteraceae	<i>Erigeron sumatrensis</i> Retz.
Asteraceae	<i>Symphotrichum squamatum</i> (Spreng.) G.L. Nesom
Asteraceae	<i>Xanthium orientale</i> subsp. <i>italicum</i> (Moretti) Greuter
Asteraceae	<i>Xanthium spinosum</i> L.
Boraginaceae	<i>Heliotropium curassavicum</i> L.
Cactaceae	<i>Opuntia ficus-indica</i> (L.) Mill.
Cactaceae	<i>Opuntia humifusa</i> (Raf.) Raf.
Chenopodiaceae	<i>Dysphania ambrosioides</i> (L.) Mosyakin & Clemants

Οικογένεια	Φυτικό taxon
Chenopodiaceae	<i>Dysphania multifida</i> (L.) Mosyakin & Clemants
Convolvulaceae	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck.
Crassulaceae	<i>Aeonium arboreum</i> (L.) Webb & Berthel.
Elaeagnaceae	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.
Euphorbiaceae	<i>Euphorbia maculata</i> L.
Euphorbiaceae	<i>Euphorbia prostrata</i> Aiton
Euphorbiaceae	<i>Ricinus communis</i> L.
Fabaceae	<i>Acacia saligna</i> (Labill.) H.L. Wendl.
Fabaceae	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
Onagraceae	<i>Ludwigia grandiflora</i> (Michx.) Greuter & Burdet
Onagraceae	<i>Ludwigia peploides</i> subsp. <i>montevidensis</i> (Spreng.) P.H. Raven
Oxalidaceae	<i>Oxalis debilis</i> Kunth
Oxalidaceae	<i>Oxalis pes-caprae</i> L.
Phytolaccaceae	<i>Phytolacca americana</i> L.
Plantaginaceae	<i>Cymbalaria muralis</i> G. Gaertn. & al.
Plantaginaceae	<i>Veronica persica</i> Poir.
Poaceae	<i>Eleusine indica</i> (L.) Gaertn.
Poaceae	<i>Paspalum dilatatum</i> Poir.
Poaceae	<i>Paspalum distichum</i> L.
Salviniaceae	<i>Azolla filiculoides</i> Lam.
Sapindaceae	<i>Acer negundo</i> L.
Simaroubaceae	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle
Solanaceae	<i>Datura stramonium</i> L.
Solanaceae	<i>Nicotiana glauca</i> R.C. Graham
Solanaceae	<i>Solanum elaeagnifolium</i> Cav.

Χάρτης «θερμών περιοχών» εισβλητικών ξενικών ειδών στην Ελλάδα.

Κατανομή των καταγεγραμμένων μέχρι σήμερα εισβλητικών ξενικών φυτών στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα.

Όνομασία τόπου	Κωδικός	Τύπος	Αριθμός εισβλητικών ειδών
Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής – Ευρύτερη περιοχή και παράκτια ζώνη	GR1150010	ΕΖΔ	16
Βόρεια Χίος και νήσοι Οινούσες και παράκτια ζώνη	GR4130001	ΕΖΔ	16
Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους	GR1220010	ΖΕΠ	17
Δέλτα Αξιού – Λουδία -Αλιάκμονα – Ευρύτερη περιοχή - Αξιούπολη	GR1220002	ΕΖΔ	17
Εκβολές Ευρώτα, περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια περιοχή Λακωνικού κόλπου	GR2540003	ΕΖΔ	17
Λίμνες Χορταρολίμνη και Αλυκή, κόλπος Μούδρου, έλος Διαπόρι και χερσόνησος Φακός, νήσος Σεργίτσι και νησίδες Διαβάτες, Κομπιοκαστριά, Τηγάνι, Καρκάλας, Πρασονήσι και θαλάσσια περιοχή	GR4110006	ΖΕΠ	17
Σαμοθράκη: Όρος Φεγγάρι και παράκτια ζώνη	GR1110012	ΖΕΠ	18
Λίμνες Κορώνειας – Βόλβης, Στενά Ρεντίνας και ευρύτερη περιοχή	GR1220009	ΖΕΠ	18
Δέλτα Πηνειού	GR1420015	ΖΕΠ	18
Δέλτα Αχελώου, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού, εκβολές Ευήνου, Νήσοι Εχινάδες, Νήσος Πεταλάς	GR2310001	ΕΖΔ	18
Κοιλάδα και εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός κόλπος – Μεσοχώρι Σπερχειού	GR2440002	ΕΖΔ	18
Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	GR1340001	ΕΖΔ/ΖΕΠ	19
Δέλτα Αχελώου, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού και εκβολές Ευήνου, Νήσοι Εχινάδες, Νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και Στενά Κλεισούρας	GR2310015	ΖΕΠ	19
Ανατολική Ρόδος: Προφήτης Ηλίας – Επτά Πηγές – Εκβολή Λουτάνη – Κάτεργο, Ρέμα Γαδούρα – Χερσόνησος Λίνδου – Νησίδες Πεντάνησα και Τετράπολις, Λόφος Ψαλίδι	GR4210029	ΖΕΠ	20
Όρος Ταΰγετος – Σπήλαιο Τραχήλας – Σπήλαιο Βασινίδη	GR2550006	ΕΖΔ	20
Δράπανο (βορειοανατολικές ακτές)– Παραλία Γεωργούλπολης – Λίμνη Κουρνά – Σπήλαιο Ψιμάκι	GR4340010	ΕΖΔ	20
Όρος Ταΰγετος – Λαγκάδα Τρύπης	GR2550009	ΖΕΠ	22
Αμβρακικός κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, ευρύτερη περιοχή, κάτω ρους Αράχθου, Καμπή Φιλιππιάδας)	GR2110001	ΕΖΔ	23
Νήσοι Παξοί και Αντιπαξοί και ευρύτερη θαλάσσια περιοχή	GR2230004	ΕΖΔ	24
Ευρύτερη περιοχή πόλης Ιωαννίνων	GR2130012	ΖΕΠ	26

Σύνταξη δελτίων πληροφορίας (factsheets) για τα ξενικά εισβλητικά είδη της Ελλάδας

➤ 40 factsheets στα ελληνικά και στα αγγλικά

Χαμαίφυτο / Πολυετές / Ημιξυλώδες

Ανθοφορία: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Φυτογεωγραφική προέλευση: Νότια Αφρική

Συναντάται: κυρίως σε παράκτιες περιοχές ανθρωποεπηρεαζόμενη ή και φυσική βλάστηση

Καρπός: Κάψα

Διασπορά: Ζωοχορία

Επικονίαση: Εντομογαμία

Θερόφυτο, ημικρπτόφυτο / Μονοετές

Ανθοφορία: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Φυτογεωγραφική προέλευση: Νότια Αμερική

Συναντάται: πρωτόπορο είδος σε διαταραγμένα

Καρπός: Αχάινο

Διασπορά: Ανεμοχορία

Επικονίαση: Εντομογαμία

Ημικρπτόφυτο, χαμαίφυτο / Πολυετές / Πόα, ημιξυλώδες

Ανθοφορία: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Φυτογεωγραφική προέλευση: Βόρεια Αμερική

Συναντάται: άκρες δρόμων, χωματερές, αγροί

Καρπός: Ραγά

Διασπορά: Ζωοχορία

Επικονίαση: Εντομογαμία

Συνώνυμα: *Solanum decaisnetii* Lindl., *Solanum leptostium* Ortega

Κοινά ονόματα: Γρανάζι

***Solanum elaeagnifolium* Cav.**

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Solanaceae

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Πολυετής ποά ή ξυλώδης στη βάση, με βαθιά ριζώμα. Βλαστός όρθιος με ύψος έως 60 cm, με λεπτά και εμφανή τριχώδη. Ολόκληρο το φυτό με ασπρή-κρί αποχρωση λόγω κοιλωπιά, κατά, κατ' εναλλαγή, έμμοχα, επιμήκη, ακέρια ή κοιλωπιά, με μήκος έως 10 cm.

Άνθη: 2-6 σε μαοχαλιαές κωματωδείς ταξιανθίες. Στέφαινη σχεδόν προχαρδής, συνήθως κωδής και περιστασιακά όταν ωριμάσει.

Καρπός: σχεδόν σφαιρική και σχετικά λεπτή ράγα, κίτρινη.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΑΠΛΩΣΗ

Ήθαγενές των νοτιών ΗΠΑ και του Μεξικού. Έχει εγκλιματισθεί και αποτελεί πιθανόν σε πολλές περιοχές της Γης. Εξάπλωση στην Ελλάδα: Αναφέρεται από όλες τις χλωροβιτικές περιοχές (Χάρτης 1).

Εξάπλωση στις περιοχές Natura 2000: GR1130010, GR1140009, GR1150001, GR1150010, GR1150011, GR1220004, GR1220002, GR1220010, GR1220011, GR1430001, GR1430009, GR1270002, GR1270013, GR1250004, GR1430004, GR1440003, GR1420011, GR1420014, GR1430001, GR2130012, GR2220003, GR2310001, GR2130014, GR2330008, GR2420008, GR2440002, GR2440006, GR2510016, GR2520005, GR2530007, GR3000001, GR3000006, GR2510032, GR4110016, GR4220008 (Χάρτης 2).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

CABI (2020); Dimopoulos et al (2013); Dimopoulos et al (2016); EPPO (2020); POWO (2019); Strid (2016).

Ανθοφορία: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Φυτογεωγραφική προέλευση: Νότια Αφρική

Συναντάται: κυρίως σε παράκτιες περιοχές σε θέσεις με ανθρωποεπηρεαζόμενη ή και φυσική βλάστηση

Καρπός: Κάψα

Διασπορά: Ζωοχορία

Επικονίαση: Εντομογαμία

Συνώνυμα: *Mesembryanthemum edule* L., *M. acinaciforme* var. *flavum* L.

Κοινά ονόματα: Χοντρόφυλλο μπούζι

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Προσκείμενος/έρπων, σαρκώδης θάμνος με λεία, υπογλαυκά, γωνιώδη στελέχη.

Φύλλα: σαρκώδη, γραμμικά-γωνιώδη (τριγωνικά σε εγκάρσια τομή), διαστάσεων 4-15 x 0,5-1,5 cm, με οξεία κορυφή, πράσινα έως υπογλαυκά.

Άνθη: μονήρη, επίγυνα, διαμέτρου 5-12 cm, με πολυάριθμα ιώδη ή κίτρινα πέταλα. Στήμονες πολυάριθμοι, κίτρινοι.

Καρπός: σαρκώδης κάψα με πολυάριθμα σπέρματα μέσα σε γλίσχροσμα.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΞΑΠΛΩΣΗ

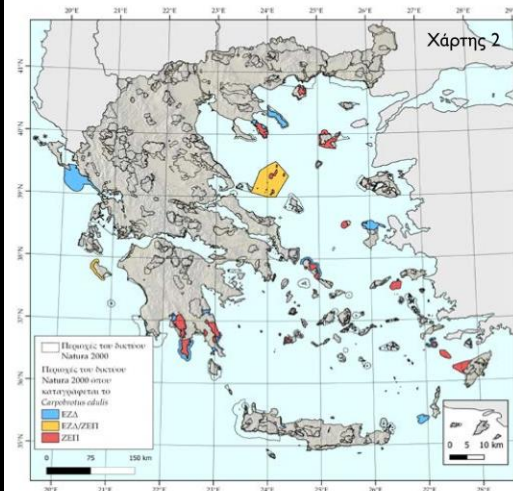
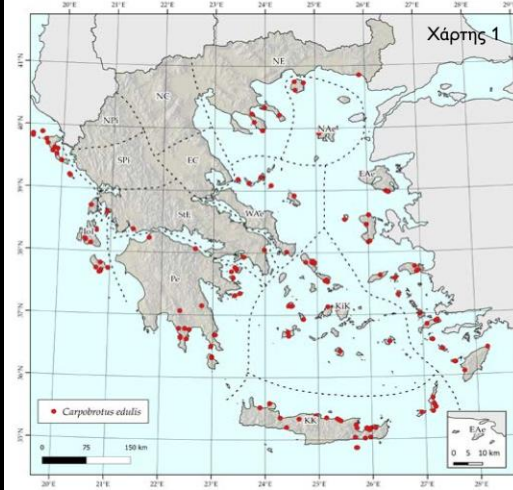
Ήθαγενές της Νότιας Αφρικής. Έχει εγκλιματιστεί σε πλήθος παράκτιων περιοχών με υποτροπικό ή εύκρατο κλίμα παγκοσμίως, ενώ είναι ιδιαίτερος εισβλητικό σε περιοχές όπως η Μεσόγειος και η Καλιφόρνια.

Εξάπλωση στην Ελλάδα: Αναφέρεται από 9 χλωροβιτικές περιοχές: IoI, Pe, StE, NE, NAe, WAe, Kik, KK, EAe (Χάρτης 1).

Εξάπλωση στις περιοχές Natura 2000: GR1270002, GR1270003, GR1430004, GR2210001, GR2230004, GR2520005, GR2540001, GR2540002, GR2540009, GR2550006, GR4120004, GR4130001, GR4210001, GR4210007, GR4220001, GR4220035, GR4320003, GR4340010, GR1150012, GR1270014, GR1430005, GR2540007, GR2540008, GR2550009, GR4110006, GR4120006, GR4130002, GR4210024, GR4210026, GR4210032, GR4220028, GR4220030 (Χάρτης 2).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

CABI (2020); Dimopoulos et al (2013); Dimopoulos et al (2016); EPPO (2020); Strid (2016); Strid & Tan (1997).

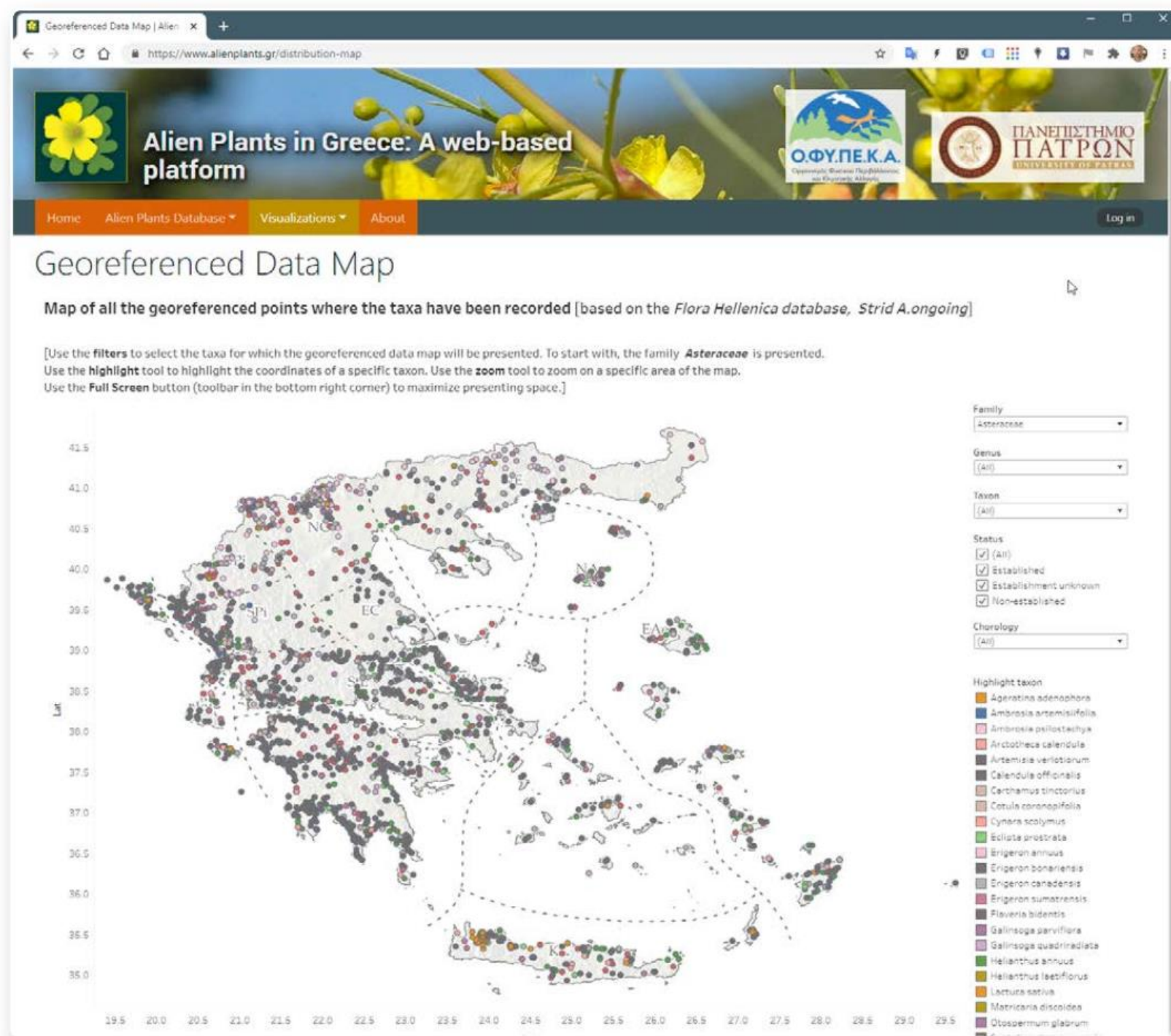
Arne Strid

Τα ξενικά φυτικά είδη της Ελλάδας και η δικτυακή πλατφόρμα

www.alienplants.gr

Παράδειγμα χάρτη γεωαναφερόμενων σημείων όπου έχουν καταγραφεί τα ξενικά φυτικά είδη της οικογένειας Asteraceae (Arne Strid, 2020, Flora Hellenica database).

Τα **Ξενικά είδη** (Alien Species) είναι είδη ζώων και φυτών το οποία είτε σκόπιμα, είτε από λάθος εισήχθησαν σε νέα περιβάλλοντα όπου δεν εμφανίζονται με φυσικό τρόπο. Η διασπορά ειδών από τον άνθρωπο σε νέες περιοχές, ο επαναπροσδιορισμός των βιογεωγραφικών ζωνών και η ομογενοποίηση των ζωντανών οργανισμών του κόσμου αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό του Ανθρωπόκαινου.

Οι βιολογικές εισβολές αποτελούν μία από τις σημαντικότερες απειλές για τη βιοποικιλότητα και τη λειτουργία των φυσικών οικοσυστημάτων στην Ευρώπη και παγκοσμίως (εντός και εκτός προστατευόμενων περιοχών), που μπορεί να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικολογία, την οικονομία, ακόμα και στον τρόπο ζωής (βιοπορισμό) στις χώρες που πραγματοποιείται η εισβολή. Αυτές οι εισβολές μπορούν να οδηγήσουν σε αρνητικές συνέπειες, τόσο για τις οικολογικές, όσο και για τις ανθρώπινες κοινότητες.

Η κατανόηση των βιολογικών εισβολών αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση και οι επιστήμονες μόλις πρόσφατα άρχισαν πλήρως να αντιλαμβάνονται τη σοβαρότητα των επιπτώσεων των εισβλητικών ξενικών ειδών στα οικοσυστήματα και στο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον που υποστηρίζουν.

ΟΔΗΓΟΣ ΞΕΝΙΚΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000

ΟΔΗΓΟΣ ΞΕΝΙΚΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000

Π. Δημόπουλος, Ι. Μπαζός, Ι.Π. Κόκκορης, Α. Ζωγραφίδης,
Ε. Καραδήμου, Α.Σ. Καλλιμάνης, Th. Raus, A. Strid

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α.)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
Τμήμα Βιολογίας, Εργαστήριο Βοτανικής

Προκλήσεις διαχείρισης των εισβλητικών ξενικών ειδών

- *Επιπτώσεις στις καλλιέργειες*
- *Επιπτώσεις σε σχέση με τα εκτρεφόμενα ζώα*
- *Επιπτώσεις στα δάση*
- *Επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα*
- *Επιπτώσεις στα πολιτιστικά στοιχεία / πολιτισμικά τοπία*
- *Συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή*

Επιπτώσεις στις καλλιέργειες

- Απώλεια παραγωγής 4 έως 75%.
- Μεταβολή της σύνθεσης του εδάφους (τοξικές ενώσεις).
- Δέσμευση υγρασίας του εδάφους αποτελεσματικότερα από τα καλλιεργούμενα είδη, ιδιαίτερα κατά την ξηρά περίοδο.

➤ Σημαντικό ζήτημα για την ασφάλεια των καλλιεργειών και των τροφίμων (food safety)

❖ Χαρακτηριστικό παράδειγμα για την Ελλάδα είναι αυτό του *Solanum elaeagnifolium*.

Επιπτώσεις σε σχέση με τα εκτρεφόμενα ζώα

- Δηλητηριώδη ή/και θανατηφόρα.
- Συχνά δεν προτιμώνται από τα ζώα για βόσκηση με αποτέλεσμα να αφαιρούνται τα γηγενή είδη και να επιτρέπεται η περεταίρω εξάπλωση των εισβλητικών.

➤ Σημαντικό ζήτημα για την ασφάλεια των καλλιεργειών και των τροφίμων (food safety)

Επιπτώσεις στα δάση

- Περιορισμός αναγέννησης
 - Υποβάθμιση εδάφους
 - Ανταγωνισμός για τους πόρους (πχ νερό, υγρασία)
 - Υποβάθμιση δασικής βιοποικιλότητας
- Περιορισμός της παραγωγικότητας των δασών,
υποβάθμιση της κατάστασής τους και των
οικοσυστημικών υπηρεσιών τους

Επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα

- Επίδραση στην οικολογία της περιοχής εισβολής
- Περιορισμός της ποσότητας και της ποικιλότητας των επικονιαστών
- Επιπτώσεις στην τροφική αλυσίδα με αποτέλεσμα τη σταδιακή απώλεια ειδών από όλες τις ομάδες
- Προσέλκυση ανεπιθύμητων ειδών και πληθυσμών εντόμων

➤ Υποβάθμιση της δομής και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων – ομοιογενοποίηση των περιοχών εισβολής

Επιπτώσεις στα πολιτιστικά στοιχεία / πολιτισμικά τοπία

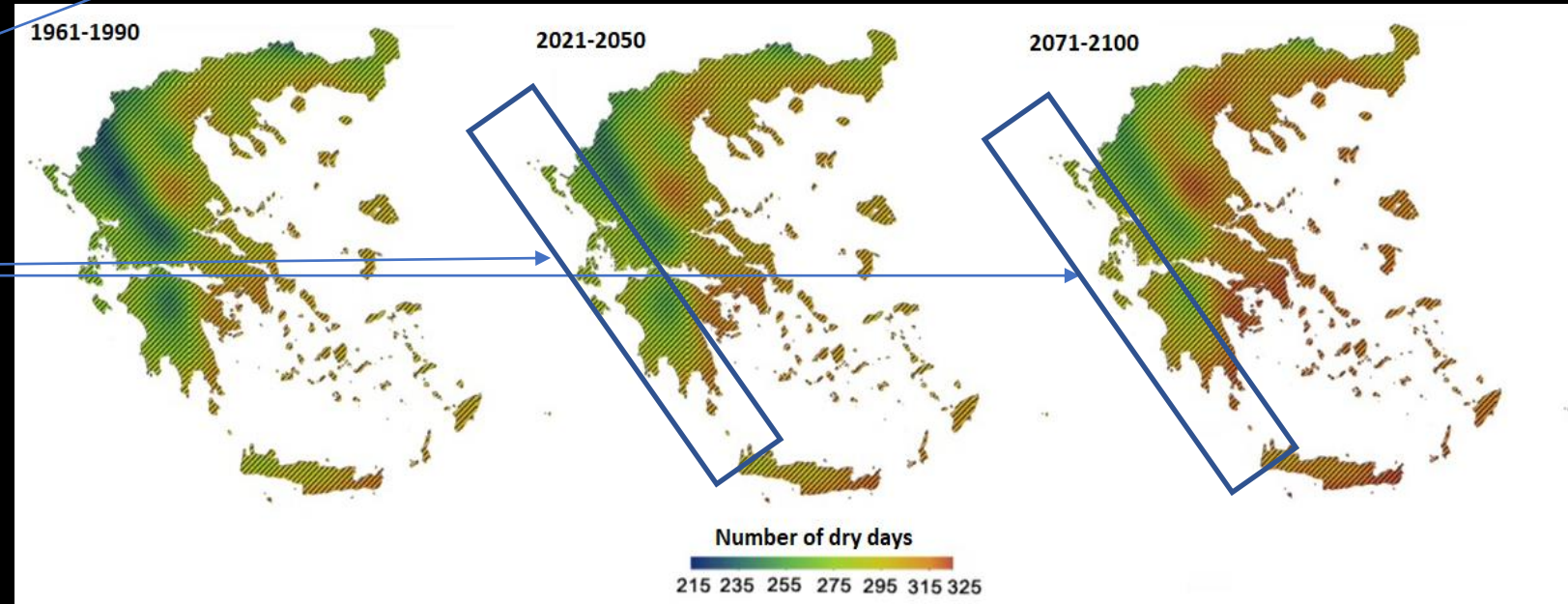
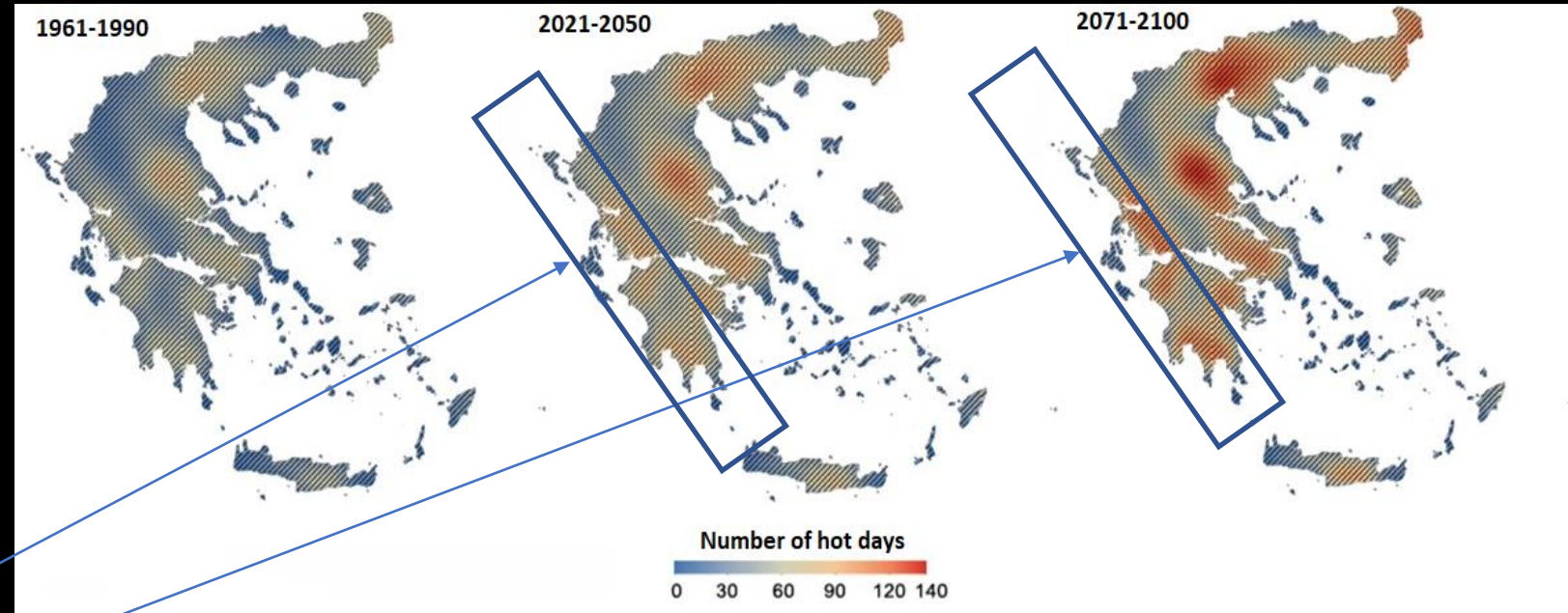
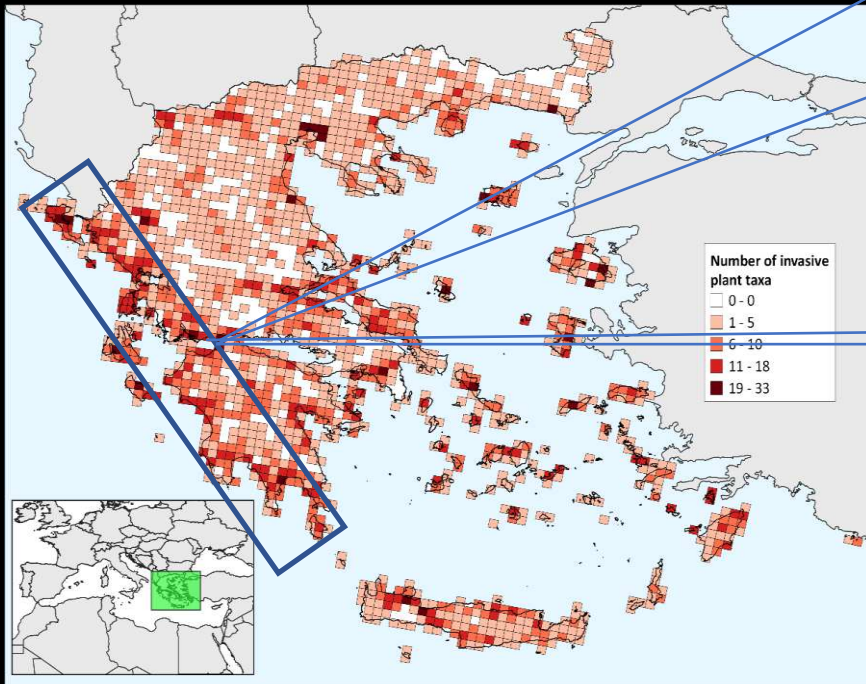
- Σημαντικές βλάβες σε μνημεία και ιστορικά κτήρια
- Αλλοίωση της φυσιογνωμίας του τοπίου
- Υποβάθμιση της αισθητικής εμπειρίας στη φύση της χώρας μας
- Μεταβολή των χαρακτηριστικών των πολιτισμικών τοπίων

➤ Υποβάθμιση της πολιτισμικής ταυτότητας δομημένων στοιχείων και πολιτισμικών τοπίων

Συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή

- Περισσότερα εισβλητικά taxa σε περιοχές όπου θα πληγούν σημαντικά από τη μεταβολή του κλίματος.
- Επιπτώσεις στις καλλιέργειες και στη βιοποικιλότητα.

Σύνταξη Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την
αντιμετώπιση των εισβλητικών ειδών

Σας ευχαριστώ!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

www.alienplants.gr

